

SELEZIONE PREMIO FLAIANO 2005

TU CHE MI ASCOLTI

UN ATTO DI AMORE PER LA MADRE NELL'ULTIMO ROMANZO DI ALBERTO BEVILACQUA

FLAIANO Díj 2005

TE, AKI HALLGATSZ ENGEM

TANÚSÁGTÉTEL AZ ANYA IRÁNTI SZERETETRŐL ALBERTO BEVILACQUA UTOLSÓ REGÉNYÉBEN

Questo libro è la registrazione degli eventi che abbiamo vissuto io e mia madre ma al centro ha anche una situazione che riguarda il discorso sulla paura. E' la storia di una donna che ad un certo punto, avendo tutto, pur essendo così corteggiata, richiesta, rimane incinta del sottoscritto, in un ambiente povero, quello di Parma, però in un tessuto di grande intelligenza e genialità, con una tradizione di artisti venuti da ogni parte d'Europa. Mia madre ha molto lottato per avermi, mi ha voluto a tutti i costi. Dunque il suo primo atto è un grandissimo atto d'amore, di amore anche egoistico, anche per se stessa.

Ad un certo punto mia madre si ammala, proprio nel momento fondamentale dell'amore per il figlio, si ammala di una malattia misteriosa che nasce dal terrore di uccidere il figlio. Questa è una situazione che si è contratta in Italia, ma anche in Europa, per molto tempo: madri che avevano paura, non soltanto dei nemici, ma anche di correre dietro alle ombre, contro la luce, una paura che si insinua nell'amore. E' un grandissimo problema che solo oggi viene affrontato dai medici e dagli scienziati. La paura di fare male al proprio figlio non è mai stata considerata.

Ez a kötet az édesanyámmal közösen átélt események rögzítése, de központi kérdése a regénynek a félelem jelenségével kapcsolatos elmélkedés is. Egy asszony történetéről van szó, aki élete egy bizonyos szakaszában, noha mindene megvan, körülrajongják, kérője is van számos, mégis valakitől, tőlem esik teherbe egy szegény világban, Párma környékén. A szegénység mellett azért intelligens és művelt ez a világ, jelen van itt számos, Európa minden részéből ideérkezett művészember. Anyám keményen küzdött azért, hogy én világra jöhsek. Minden áron akart engem. Tehát, az első nagy tette az ebben a küzdelemben megtestesülő hatalmas szeretet, talán saját maga felé is irányuló egoisztikus szeretet volt.

Anyám egyszer csak megbetegedett, éppen a fia iránt megnyilvánuló szeretet legfontosabb pillanatában, valami titokzatos betegség volt ez, amely abból a félelemből táplálkozott, hogy esetleg maga okozhatja fia halálát. Ez hosszú időn át Olaszországban, de egész Európában is igen gyakori jelenség volt, olyan anyákról beszélünk, akik nem csak az ellenségtől rettegtek, de a fény ellenében a félelem olyan árnyékaival is hadakoztak, melyek eredetét éppen a szeretetben vélték felfedezni. Hatalmas probléma ez, mellyel csak a mostani időkben kezdtek foglalkozni orvosok és tudósok. Azzal a félelemmel, hogy egy anya bajt, fájdalmat okoz saját gyermekének, eddig jószerével senki sem törődött.

Amikor anyám depresszióba esett, életünk elvált egymástól. Mi történt akkoriban ezzel az asszonnyal? Elektromos áramütésekkel, elektrosokkal, mesterséges altatással kínozták. Az eredmény az lett, hogy anyám élete nagy részét pszichiátriai klinikákon töltötte és én mindig úgy éreztem, hogy szenvedéseinek igazi okozója én vagyok, először azért, mert egyáltalán megszülettem, másodsor, mert a betegségét is nekem „köszönheti”. Ennek ellenére, ebben erősen hiszek, az események leírása mégsem drámai, nem tragikus, hanem a megfelelő keretek között marad, olykor inkább szeretetteljesen ironikus.

Volt olyan idő is, amikor anyám egészséges volt. Közös életünket úgy éltük, hogy ő egy már megöregedett asszony életét élte fiatal kora ellenére, én pedig, kölyökként, egy felnőtt férfi benyomását keltettem. Ez a könyvem egy életszerű regény, mely tulajdonképpen egy önéletrajzi fikció, azt kell gondolnom, talán tényleg egy önéletrajz, amely azonban nem foglalkozik ideológiákkal, hanem egyes emberek minden logikát nélkülöző életével. Természetesen nagyon megérintett mindaz, amit itt a Flaiano Díj átadása alkalmával a mai estén a félelem jelenségéről mondott a Nobel-díjas Wole Soyinka, de maradt a félelemnek egy olyan aspektusa, amit senki nem hozott szóba. Azt a félelmet nem érintette senki, mely belső világunkban, a lelünkben születik, főbiává válik, és mintegy maga hozza létre a félelem és a nők iránti szükségszerű igényünket.

Sokkal elterjedtebb jelenség ez, mint gondolnánk és az ellenség iránt táplált érzés nem csak az egyén sajátja. Az öléstől való félelem úgy is megmutatkozhat, mint a boldogtalanságtól való örült rettegés szükséglete. Pontosan ilyennek alkottam meg a gyermek alakját, azt a kreatúrát, azt a valóságot, melynek megsemmisítésétől retteg az anya. Úgy tűnik azonban, hogy amikor az anya meghal, egy ilyen

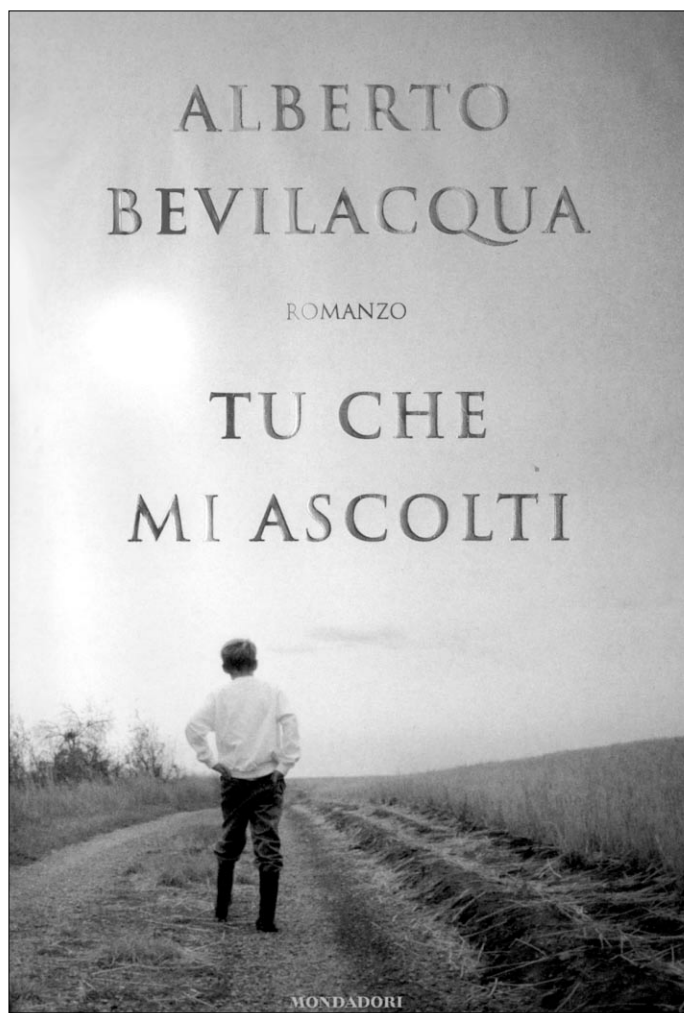
Quando mia madre cadde in depressione la nostre vite si divisero. Cosa fecero allora a questa donna? La torturarono con delle scariche elettriche, con l'elettroshok e con l'anestesia. Io risultato è stato che mia madre ha passato gran parte della sua vita nelle cliniche psichiatriche ed io mi sono sentito per tutta la vita la causa della sua sofferenza, primo per essere nato, secondo per questa malattia. Nonostante questo io credo che la scrittura di questa esperienza non sia drammatica, non sia tragica, ma controllata, persino con una affettuosa ironia.

E' successo anche che mia madre guarisse. Abbiamo vissuto una vita, lei da madre giovane, essendo una donna già vecchia ed io, un ragazzino, essendo già un uomo adulto. Questo libro è anche una simmetria vitale che corre legittimando come finzione di autobiografia e ci devo pensare se sia un'autobiografia, che non riguarda le ideologie ma riguarda le vite illogiche. Naturalmente sono stato molto colpito dai discorsi sulla paura che sono stati fatti qui al Premio Flaiano questa sera con molta profondità dal premio Nobel Wole Soyinka, ma c'è un aspetto della paura che non è stato toccato e che riguarda la nostra interiorità, la nostra psiche, che diventa fobia, diventa necessità della paura e delle ragazze.

E' molto più esteso di quanto non possiamo pensare e non è solo l'individuo che la prova verso l'altro nemico. La paura di uccidere può anche inserirsi come una necessità pazzesca di non essere felici. E' proprio lì che ho creato il figlio, la creatura, la realtà che teme di eliminare. Mi pare che quando muore la madre, quando si è avuta una vita così, è quasi impossibile allontanarsi da questo trauma. Ci si butta dentro al trauma di questa perdita che si collega con tante perdite e tanti momenti difficili. Certo, da quest'esperienza si esce orfani, non solo di una madre, ma come individuo che dovrebbe esistere nella vita.

Alberto Bevilacqua

Tu che mi ascolti (you who listens to me) is the title of the latest novel by Alberto Bevilacqua, an act of love for his recently deceased mother. The writer turns to his mother, certain that she can hear him from beyond the last confines of life. In this article, which is the transcription of a conversation with the writer, he speaks of his mothers illness, of her depression and fear of harming her child, a subject of profound significance in todays world.

módon megélt élet végén szinte lehetetlen többé eltávolodni ettől a traumától. Belevetjük magunkat a halál okozta hiány traumájába, mely felszínre hozza az élet egyéb hiányait és nehéz pillanatait is. Persze, egy ilyen élményből csak árván lehet kijönni, nem csak az anya elvesztése miatt, de úgy is, mint egy olyan egyn, aki további létre van ítélve.

Alberto Bevilacqua

I vincitori del Premio Flaiano 2005 per la letteratura